

конкретних сфер діяльності підприємств. Сутність формування бізнес-процесів підприємства полягає в розробці та адаптації системи управління підприємством відповідно до сучасних викликів в умовах цифровізації. Для кожного бізнес-процесу формується сукупність вхідних ресурсів, правила роботи та очікувані результати.

Процес забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємстві на засадах цифровізації відкриває можливості до інноваційних шляхів їх розвитку, що є ефективним завдяки великій кількості інструментів.

Література.

1. Мельник А.О., Соловійова Т.М. Особливості застосування реінжинірингу бізнес-процесів на вітчизняних підприємствах. Економічний форум. 2020. Т. 1. № 3. С. 63–70.
2. Алькема В.Г. Реінжиніринг бізнес-процесів логістичного комплексу компанії. Вчені записки Університету «КРОК». 2019. № 2(54). С. 126–136
3. Полінкевич О.М. Ефективність змін при реінжинірингу бізнес-процесів підприємств. Економічний форум. 2019. № 2. С. 171–175.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ КОМПЛЕКСНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

*Глоба Є.О., Малярєвська Н.В., здобувачі вищої освіти,
globa.evgeniy01@gmail.com*

*Науковий керівник: Федотова І.В., д.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Інтенсивна зміна факторів зовнішнього середовища, яка викликає нестабільність умов господарювання суб'єктів ринку, створює загрози їх безпеці. На сучасному етапі розвитку концепції комплексної безпеки підприємства значна увага приділяється методам її оцінювання на рівні підприємства, хоча й досі не вироблено єдиного комплексного методичного підходу до оцінки та аналізу.

Важливим елементом системи управління безпекою економічного суб'єкта є вивчення сучасних методів та інструментарію оцінки її рівня, а також подальше їх удосконалення.

Наявність різних підходів та методик оцінки рівня комплексної безпеки підприємства обумовлюється спірністю самого терміну «комплексна безпека господарюючого суб'єкта». За останні три

десятиліття розвитку ринкових відносин, заснованих на самостійності та незалежності бізнес структур, у зарубіжній та вітчизняній економічній літературі розроблено безліч підходів до оцінки комплексної безпеки підприємства.

У зв'язку з конкуренцією, що посилюється, дестабілізацією зовнішніх і внутрішніх ринків інтерес вчених і практиків до вивчення даного поняття незмінно зростає. У дослідженні розглянемо сутність категорії «комплексна безпека» у межах чотирьох основних підходів, узагальнених у низці сучасних наукових праць [1–3]:

- стан захищеності від загроз;
- стан ефективного використання ресурсів;
- здатність до стабільного функціонування, розвитку;
- наявність конкурентних переваг.

Виходячи з різного розуміння стану комплексної безпеки, підприємства відповідно виділяють і різні методичні підходи до оцінки цього стану, кожен з яких спирається на свої методи та показники. Найбільш поширені підходи до оцінки комплексної безпеки підприємства у сучасній практиці такі:

- індикаторний підхід – передбачає оцінку комплексної безпеки підприємства на основі порівняння фактичних показників з показниками-індикаторами, для яких встановлені порогові значення. Успішність використання цього підходу залежить від вибору надійних індикаторів, які відображають комплексну безпеку підприємства[4]. Індикаторний підхід оцінки комплексної безпеки підприємства, який довів свою ефективність на макрорівні, був поступово перенесений і на рівень господарюючих суб'єктів. В теперішній час він є найбільш розробленим для оцінки фінансової складової комплексної безпеки підприємства;

- ресурсно-функціональний підхід – в якості критерія оцінки виступає рівень ефективності використання ресурсів організації за всіма функціональними складовими комплексної безпеки підприємства (фінансовою, техніко-технологічною, кадровою, політико-правовою, екологічною, інформаційною і т. ін.). Показники ефективності використання ресурсів оцінюються у динаміці із застосуванням різних методів: горизонтальний аналіз, коефіцієнтний аналіз, індексний метод і т. ін. Прихильники підходу вважають, що ефективність функціонування фірми досягається шляхом нейтралізації дії негативних факторів та загроз комплексній безпеці [5];

- комплексний підхід – включає в себе елементи як

індикаторного, так і ресурсно-функціонального підходів. Методики, як правило, включають в себе знаходження інтегрального показника рівня комплексної безпеки підприємства, розрахованого з урахуванням значень інших проміжних показників. Проміжними показниками можуть бути критерії оцінки кожної окремої функціональної складової комплексної безпеки суб'єкта господарювання;

- підхід на основі теорії ризиків – заснований на виявленні зовнішніх та внутрішніх факторів, що загрожують безпеці підприємства, кількісній та якісній оцінці конкретних ризиків. Рівень безпеки оцінюється відповідно до можливості підприємства нейтралізувати виявлені ризики.

Порівняння переваг та недоліків кількісного оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства описані у таблиці 1.

Таблиця 1 - Переваги та недоліки підходів до оцінки рівня комплексної безпеки підприємства

Підхід до оцінки рівня комплексної безпеки суб'єкта господарювання	Підхід до визначення комплексної безпеки підприємства	Переваги	Недоліки
Індикаторний	Стан захищеності від загроз. Наявність конкурентних переваг.	Не виникають складнощі у розрахунках. Порівняння показників із пороговими значеннями дозволяє зробити об'єктивні висновки.	Може оцінювати не всі функціональні складові. Потребує обґрунтування точного значення порогового показника. Не враховує ряд галузевих особливостей.
Ресурсно-функціональний	Стан ефективного використання ресурсів. Наявність конкурентних переваг.	Ґрунтується на відомих методиках. Дозволяє докладно опрацювати кожну функціональну складову.	Орієнтація розрахунків та оцінок на минулі періоди. Концентрація на окремих факторах комплексної безпеки.

Комплексний	Стан захищеності від загроз. Стан ефективного використання ресурсів. Здатність до стабільного функціонування, розвитку. Наявність конкурентних переваг.	Враховує кілька функціональних складових. Дозволяє зробити обґрунтований висновок про загальний рівень комплексної безпеки підприємства.	Виникає складність у розрахунках через необхідність розрахунку інтегрального показника. Не всі методики враховують галузеві особливості підприємства.
На основі теорії ризиків	Стан захищеності від загроз.	Дозволяє оцінити конкретні ризики, які загрожують комплексній безпеці підприємства.	Складність розрахунків. Оцінка може носити імовірнісний характер, що знижує ефективність прийняття рішень.

Підкреслимо, що оцінювання стану та рівня комплексної безпеки утруднюється, по-перше, відсутністю єдиного переліку критеріїв; по-друге, складністю визначення бажаного рівня безпеки.

Таким чином, можна зробити висновок, що в даний час розроблено велику кількість різних методичних підходів до оцінки комплексної безпеки підприємства, що свідчить про важливість цього завдання. Однак практичне застосування існуючих методик пов'язане із низкою проблем. Частина із них копіює міжнародну практику оцінки без урахування специфіки діяльності вітчизняних підприємств. Значна кількість розробок орієнтується переважно на експертні оцінки, що призводить до недостатньої об'єктивності отриманих результатів. Методики, засновані на моделюванні, з математичної точки зору, не зовсім коректні та вимагають удосконалення у сфері використання економіко-математичних методів. Тому сьогодні вкрай гострим та актуальним постає завдання розробки науково обґрунтованої методики оцінки комплексної безпеки підприємства, яка повною мірою враховувала б специфічні особливості перехідного періоду розвитку України та автомобільного транспорту зокрема.

Література.

1. Савина Н.В. Основные теоретические подходы к определению содержания экономической безопасности предприятия. *Человеческий капитал*. 2013. № 1 (49). С. 131–134.

2. Юрьев К.И. Экономическая безопасность предприятия: подходы и факторы. *Экономическая наука сегодня. Теория и практика*: мат-лы V Междунар. науч.-практ. конф. ФГБОУ ВО «Чувашский государственный университет им. И.Н. Ульянова». Чебоксары, 2016. С. 112–113.

3. Никонов В.А., Харина А.О. Экономическая безопасность предприятия: подходы к определению, факторы и рекомендации по ее совершенствованию. *Общество. Наука. Инновации*: сб. ст. всерос. ежегод. науч.-практ. конф. Киров, 2017. – С. 4433–4440.

4. Индикаторный метод оценки уровня экономической безопасности предприятия. Вопросы. Гипотезы. Ответы: наука XXI века / А.А. Венедиктов, Ю.Е. Венедиктова, Е.М. Луппол [и др.]. Краснодар, 2018. С. 18–41.

5. Хорев А.И., Шереметов А.Ю., Баркалова И.И. Ресурснофункциональный подход как метод обеспечения экономической безопасности предприятия. *Экономика. Инновации. Управление качеством*. 2016. № 4(17). С. 76–78.

АУТСОРСИНГ VS ІНСОРСИНГ: ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЩОДО ВИБОРУ В СФЕРІ ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ

*Григус О.О., здобувачка вищої освіти,
oksana.hryhus@gmail.com*

*Науковий керівник: Минчинська І. В., к.е.н., доцент
Державний податковий університет*

Орієнтація компаній на створення принципово нових продуктів та послуг передбачає використання проектно-орієнтованого підходу до їх управління. Відповідно до «трикутника управління проектами» (The Project Management Triangle), що використовується в проектному менеджменті з 1950 рр. [1, с. 339], одним з елементів його моделі, поряд з часом реалізації проекту та змістом робіт (якістю), є витрати проекту.

Обмеженість фінансових та матеріальних ресурсів, а також організаційних кадрових, технічних, технологічних та інших можливостей компанії щодо реалізації проекту змушує компанії до пошуку можливостей оптимізації витрат що визначає специфічність організації та координації проекту.

Під організацією та координацією проекту розуміють узгодження та підпорядкування визначених цілей, наявних ресурсів та необхідних дій, що мають бути виконані в процесі реалізації проекту.

Метою організації та координації реалізації проекту є забезпечення виконання поставлених цілей та завдань, а також